

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
Hat óra . . . 5 K. — f.
Három óra . . . 2 K. 50 f.
Egyes számok ára 20 fillér

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
Nyititéri közlemények garmond
soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetőik és a velünk
összeköttetésben levő hird. írók
árengedményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
FŐSZERKESZTŐ: DR. KERSEK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.
SZERKESZTÉSÉRT A FŐSZERKESZTŐ FELELŐS.
FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetőseket, előfizetőseket s a reklámclókat a
kiadóhivatalba kérjük utasítani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

Előfizetési felhívás

A

„BARS”

XXXV. évi I. évfolyamára.

Lapunk múlt számával befejeztük a harmincnyedik esztendő; a harmincnyedik esztendő közül a legnehezebbet és a legszomorubbát. Elfogultság nélkül mondhatjuk, hogy lapunk a legsúlyosabb viszonyok között is kiállotta a tűzpróbát, mert bátran és félelem nélkül, erejét megfeszítve iparkodott kötelességének és hivatásának megfelelni.

A toll erős fegyverével küzdött e lap mindig a közérdek szolgálatában. Szeretett magyar hazáknak boldogsága, a magyar nemzeti közintézmények fejlesztése, a magyar önérték ápolása volt mindenkor főtevévésünk.

Isten, király, haza volt a jelszavunk, és hogy soha sem hiányzottunk a küzdők táborából, hogy a munkából és harcból mindenkor készséggel vette ki részét lapunk, elég bizonyítékul reámutatni a lefolyt esztendőre. A szerkesztőség tudta kötelességét, hogy mivel tartozik a hazának és a közönségnek a nehéz időben, s jeles munkatársaink segítségével s buzgó támogatásával sikerült ezt a nehéz esztendőt is becsülettel végig küzdeni s a régi, kipróbált irányzatot továbbra is fenntartani.

Magyar hazánk boldogulásán kívül első sorban vármegyénk és városunk érdekeit hiven és becsületesen szolgálni tartjuk legfőbb célunknak, ezért mindig ott vagyunk, ahol vármegyénk, de főleg városunk felvirágoztatásáról, közintézményeink gyarapításáról, a magyar műveltség felvirágoztatásáról van szó.

Pártatlanságunkat és függetlenségünket minden irányban továbbra is megőrizzük, sem érdekcsoportok szolgálatáért szegődni nem fogunk, igérjük, hogy az igazságnak, a jónak és nemesnek szószólója leszünk ezentúl is. Bármily nehéz idők következzenek, bennünket mindig ott fognak találni a kötelességteljesítés küzdőterén.

Ez alapon kérjük a nagyérdemű közönség támogatását és szíves jóindulatát jövőben is, mert a nagyközönség lapasztalt rokonszenve tette lehetővé eddigi sikeres munkálkodásunkat.

Előfizetési ár:

Egész évre 10 K. — f.

Félévre 5 K. — f.

Negyedévre 2 K. 50 f.

Boldog új évet!

(K.) Nem hangzik-e banálisan ez a kívánság, amidőn északon és délen nyakig fegyverben állunk? Micsoda érzelmekkel temetjük az elmúlt esztendőt, mely annyi gyászt és annyi bánatot hozott a nemzetnek, a családnak és egyeseknek? Megdőbönt lélekkel állunk meg az új esztendő küszöbén s vissza se merünk nézni az elmúlt esztendőre, melyet vér és könny fog jelezni, amíg a világ világ lesz. Reménykedő, bizakodó szívvvel nézünk a szürke jövőre, mert még füleinkbe cseng a trombiták harsogása, az ágyuk bömbölése, a manlicherek ropogása és a sebesültek jajgatása. Egyetlen kérdés ostromolja most a földről az eget: Mikor lesz ennek a nagy öldöklésnek vége?

A kultürember hogy lesüllyedt az állatnál is alacsonyabb fokra! Az állat nem öl, nem támad meg senkit, csak az önfentartás kényszerűsége folytán. Az ember? Az ember oda lesüllyed, hogy egykor majd a béke napjaiban, ha még lesz benne egy csepp alból az isteni szikrának nevezett láthatatlan valamiből, borzadva fog gondolni az elmúlt esztendőre, mely az állatnál kegyetlenebbnek, vérszomjasabbnak, gonoszabbnak látta az embert.

Összetört reménységgel, kialudt hittel parentáljuk el az esztendőt. Egy kérdés marja, tépi lelkünket, vajjon fel tudja-e az új esztendő támasztani halott reménységünket, vajjon meg tudja-e gyujtani kialudt hitünk üszkös szövétnekét? Hol vannak azok a rózsás illúziók, amelyekkel fogadtuk mindegyik új esztendőt?

Soha, de sohasem éreztük ennyire törpeségünket, mint most. Soha, de sohasem éreztük az Uristen jóakarátának szükségét, mint most. Ó, miként megteltek az egykor üres templomok! Ó, hogy keresi most az Istent az el-tévedt ember! Most, most érezzük igazán, hogy milyen jó ennek a szegény bűnös léleknek az a tudat, hogy az Örökkévaló változatlanul áll az emberek felett és ő képes jóra fordítani mindazt, amit az emberi gonosz-ság rossz utra terelt.

A régi római költő is erősen hangoztatta abbéli meggyőződését, hogy aspicium oculis superi mortalia iustis. Mi keresztények is azzal a szent meggyőződéssel köszönhetjük az új esztendőt, hogy ember tervez, Isten végez. — Bármennyire sötét is a láthatár az új év napján fejünk felett, az egy igaz Isten, ki ezer éven át annyi balsze-

rencse s oly sok viszály után is fenn-tartotta ezt a nemzetet, most sem fogja elhagyni a megpróbáltatásnak ebben a szomorú idejében sem, ha mindenki erős akarattal, a nemzet jövődjébe vetett szilárd hittel fogja megtenni kötelességét, amelyet a haza most reá parancsol.

Most van szükségünk igazán boldog új esztendőre.

Most, az új esztendő változtassa jóra, amit a régi elrontott.

Ugy fogjuk fel ezt az időt, mint az Isten által reánk szabott kemény megpróbáltatások idejét, amelyet a Mindenható bölcs akaratában való megnyugvással kell végigküzdenünk.

Álljuk a próbát erősen, keményen. Álljuk a próbát úgy, amint őseink állták, kik századokon át állottak harcban nemzetünknek, hazáknak fenn-tartásáért s boldogulásáért.

Álljuk a próbát kezet fogva, szorosan összetartva. A nagy vihar egy fedél alá, a hazaszeretet közös fedele alá terelt bennünket, ne engedjük soha többé, hogy közülünk csak egy is eltávozzék e fedél alól. Az összetartozandóság érzetét most és ezután még hivebben ápoljuk, mert most látjuk igazán, hogy mily nagy szükség van összetartásunkra és egyetértésünkre.

Erős kézzel, kemény fejjel és meleg szívvvel munkálkodjunk a haza felvirágzásán. Szívvvel-lélekkel álljunk a harc-erőn küzdő fiaink mellett. Minden erőnk, vagyonunkat az ő támogatásukra fordítsuk, mert csak úgy biztosítjuk a haza sorsát, ha ők erősek és bátrak lesznek, ha minden esz-közt megadunk nekik, hogy a siker reménységével folytathassák ezt a gí-gászi küzdelmet.

Az új esztendő most nem a kon-venconális gratulációkra, de tettek-re kell, hogy elkészítsen bennünket. Moz-duljon meg minden magyar szellemi és fizikai erő, hogy megmutassuk en-nek a barbárrá vedlett és disznóvá finomult ellenséges kulturnépeknek, hogy addig nem lesz boldog új esztendő, míg a gyilkosok és tolvajok társasága oly könnyen, minden lelkiismerettur-dalás nélkül lángbaborit békés orszá-gokat és nemzeteket.

Ad az Isten boldog új esztendőt, de csak az igazaknak, de csak a be-csületeseknek.

Boldog új évet! Ma nem csupán megszokott, udvarias kívánság ez, ma népek és nemzetek forró óhajta.

Boldog új évet! A lelkünk mé-lyéből száll ez a kívánság az ég felé, hiszen oly nagy szükségünk van egy

Lugubre.

Egy hősi ha'ált halt iskolatársam omlékére.

Zord télidők süvöltő viharában,
Fáradt szívemmel, búsan, szányszegetten
Fáragott hátú iskolapadunkhoz
Azóta haj! be sokszor visszamentem . . .

A gyepes árku utca őspordában
Sokszor fűrözött meg a csöndes álom
S köszöntöttem a kapuban ülőket
Forró vasárnap s ünnep délutánon.

Hangos föllobbavások . . . s borús éjjel
Szerelmes ének az ablak alatt . . .
Somogy felé röpítő pej csikópár . . .
Ők minden, minden szívemben maradt.

Hallom az iskolánk kicsiny harangját . . .
S bus, könnyes gondolatba kárhozom,
Hogy megszokott szavára elmenőben
Teveled többé nem találkozom.

Nem akarlak én téged megsiratni
Csodállak fényes, hősi g'örődért,
Ahogy a Hadak útján elvonultál
Meghalni az én elhagyott hazámért.

Nem jöttem hozzád zokogó panasszal.
A fájdalom ma büszke, hangtalan.
Csak engedj, hogy a régi kis diákért
Reád köszöntsem bűnát-poharam.

Astán repülj, repülj a pej csikókon,
Odafont várnak már az istenek . . .
S ne bánd, hogy durva iskolapadinkba
Nevetni többé sohasem mehetek . . .

Dávid László.

A hideg tél ellen harcos katonáinknak
meleg prene van szükségük. Akinek van,
még mindig küldheti e címre: Hadsegélyző
Hivatal, Budapest Váci-ut 38. sz. A posta
ingyen szállítja.

Proviantistáknál.

Következő féléhivatalos hadiokmány
került a kezünkbe:

Herra Lieutn. L. K. Prov. Offis. in
Osiek. J. R. 26. — 914. XII/1. 8 h V.
M. — Gef. Train Kmdt.

Kedves Lajos!

K. kapitány úr azt a parancsot küldte
nekem, hogy minél több kenyeret szállítsunk
ma ki. Orosz-fogást akar rendezni, á-la
lépvessző. Azok a mi derék barátaink t. i.
ujabban különösen kedvelik a mi jó Veck-
nieinket. Ha a legénység — bészélik — a
bajonetre üszdölve mutogatja nekik, arról
— lövészárkaikból kibújva — szívesen
elvessik s ők maguk azután még szívesen
itt ragadnak ná'unk. A 48.-asok a
minap is így sok muszka vendég-madarat
fogtak meg a lövészárkaikban.

A kapitány úr különösen is a lelkesre
kötötte a transport által, hogy beláttassam
Veled ott az esredtörssnél, miként a háború
eldülte a Weckniken s így közvetve raj-
tunk, a Proviantistákon fordul meg. Tegyük
is hát ki a becsületet!

Caókol hú barátod

Fritz.

U. i. Valamelyik délután megint kijö-
hetnétek ide a konyhákhoz, a mi tűzünkőz.
A kapitány úr üzenete szerint ezek is
érnek valamit! Azonkívül érdekes cirkus-
jeleneteket is tudnánk mesélni, miket itt
derék legényeinkről újabban hallottunk.
Fenti caókoló.

Utána jártunk a mesének, melyer más-
nap a zászlóalj moszkókonyhájánál egy
Veckni lomb oldalán s a tisztibográos srapp-
nellos rotyogása kiedrotében mesélt el

Proviant-Officir barátjának a félhivatalosan
is caókolódnai szerető Frits.

Amolyan rohamérelő tüselés ment a
lövészárkainból, miközben Infanterist . . .
Johann jobb felső-tüdejébe kapott egy
hegyes orosz golyót. Jó ideig folytatta még
a dolgát, míg szomszédjai rájöttek a pech-
jére; mikor t. i. a sok tusavisszalökés a
vérzést erősebbé tette s lövései kimarado-
zók lettek. A szakaszvezető azonnal gondo-
zásba vétette ott az árokban a jó fiút. Ő
azonban azt gondolta, hogy ha egyszer neki
ott hasznát már nem vessik s neki része
úgy sem lesz a beigért sturmban: akkor
itt rá nincs is szükség. Keszett cihelődni,
kinyújtózkodott — mint régen nem — s
illetdelmesen elkészítgetett a rendületlenül
tovább dolgozó Náchbárjaitól. S már ment
is volna onnét az egyszerűben odakoncen-
trálódott golyózápör és srappnelésőben, ha
Zugaführer úr vissza nem húzza az árokba
s alaposan ki nem oktatja, hogy majd akkor
menjen a kötőzöbelyre hátra, ha ők már
rohamra mentek előre. Ami rövidesen el-
következik.

No, addig — gondolta — a Land-
mannjától is elbúcsúskodik. Ez a szomszéd
szakaszban, amarra balra hasznosította a
lövedékeit. Lövéstől-lövétség, fedezékből-
fedezékbe, ugrálva ért el nemkevesebbé
Infanterista . . . Seppelhez — mindannyiszor
láthatóan ideges kapkodást idézően elő az
ellenesség tűzhatásában. Seppel-landmannhoz
jutván, megkérdezte, hogy mit izen haza.
Ich háb schon das Mánige . . . geh Hám.
Wás soll ich éagen der Liesl? S azzal
hátra, ki a fedezékből; mert ő nem ért
ahhoz a munkához, más ember dolgát tét-
lenül bámulni.

Perse, hogy minden szemtőljövő orosz
golyó egyszerűbe oda pástázott. De a
magyarasvábok Istene Infanterist . . .
Johannnak csak egyet szánt; azt a Mánigét,
ami már benne volt ott egyik bordája alatt
s amit majd a közeli kórházban fognak
belőle ki-Röntgenezni. S mintha azt a meg-
különböztetett isteni védő kiváltságot Infan-
terist . . . Johann megérezte volna! A gyilkos
métraj módjára köréje gyűlő golyók közt
ment rendületlenül s egyenesen a kötőzöbely
felé hátra, miként azt Zugaführer úr meg-
parancsolta. Talán épp ez a direkeios
Schnúrgrád-menet mentette meg az első
golyózönböben, ami sz ellenség egész raj-
vonala felől feleje tudult. (Bizonyára valami
fontos üzenettel hátraküldött stafétának
gondolták a szegény tüdővérző bakát.)

Mikor azután a dongó-szűrő méhek
kezdtek tőle elmaradozni, alkalmat vett
arra, hogy néhány lélegzéssre megálván, egy
a feje fölött fucosot mondott srappnelnek
fáradtan lebuló golyóiból néhányat elfogjon
a levegőben. Csak úgy a sapkájával. Jól
ismerte hangjukról ezeket az egészségesen
indult, de szányszegetten lebukó hektikus
vad-darazsakat.

Kellő sikerrel járván a balkézrel végzett
cirkuszi produkció, az a gondolata támadt,
hogy ő bizony azokat a tehetetlen golyó-
bisokat mutatónba visszaviszi a tűzvonalba a
Zugaführer úrhoz. De mikor azután meg-
fordult a látta, hogy amott a jobbszárnynon
az ő szakaszbeliei a Zugaführer úr által
érésre megjósolt roham szerint már stur-
molnak a muszkára: sapkájából kiverte a
mihassza idegen srappnel-töltelékét, sváb-
flegmával arra iatett s lemondóan mondta:
Ná, die kénn ich schon nicht ánhólen — s
ment arrafelé, amerre azt Zugaführer úr

as imént megparancsolta. Mert a Befehl, a
tűzvonalon kívül is Befehl!

Azt pedig, hogy egy elfoglalt lövész-
árokba való előrehaladását a zászlóaljnak
az ő isteni flegmája szülte; hogy a Zug-
führer által megjövendőlt Sturmot az ő
ellenességet is megkonfundáló flegmája érlelte
meg: mindezt bizonyára akkor fogja In-
fanterist . . . Johann megérteni, mikor majd
a kórházban mellére tűzik a Kriegs-
medáliát.

A tanítónéni.

Irta: Róza Mih.

Titokzatos, borongós őszi nap volt,
mikor megjött a távirat s huszonnégy óra
alatt jelentkeznie kellett Szerbiába. A leány
kikísérte egészen az állomásig s ott nyújtott
neki bucakezeset.

— Hát Isten vele . . . legyen nagyon
szerencsés . . . védje az Ur.

A fiu teste lázban égett, a leány szeme
kerekre nyílt és ki akarta vonni ujjait a
fiu forró kezéből. A fiu skadozva beszélt.
Én . . . én . . . hiszen tudja . . . s kinos
sejtelmek feszítették vergődő szívét. Én most
elmegegyszer hosszú időre . . . talán örökre . . .
talán soha se fogom látni többet Magát.
Soha . . . sehol . . . Kis csend állt be.
Nehéz köd borította a várost, a leány fázni
kezdett, remegés szökött át egész testén.

Csöngettek, be kellett szállni . . . a fiú
reszkette még csak annyit tudott mondani:
szeretom . . . visszajövök!

S a vonat ment, a fiu csak állt, állt a
nyitott ajtóban, forró arcát beharmatozta a
sűrű köd. A leány égő szenvedéssel botor-
kált haza, olyan valamit érzett, mint aki
előtt becsuknak egy ablakot, ahová vágya-
kozva nézett.

. . . Friss hó illatát hozta a hideg téli
szél. Onnan indult a messzi hegyek felől.
Jött vele egy kis vérszag, de jött vele har-
cias vitézek, hős katonák dalos kedve is.
Beosont a nyitott ajtón, be a meszelt isko-
lába és elúzte a terem nehéz szagát. Az
után elkésett gyermekek ürültek a hónak.
A padok mögött élénk mozgás támadt.

A tanítónő ingerülten csapott a nád-
vesszővel, a gyermekek ijedten csendbe
huzodtak egymás mögé.

— Most kijön a térképhez Lada Gyula
s feloltni fog.

Pufók, nagyszemű parasztyerek rugta
ki magát a padból s a térkép előtt hadarni
kezdte jól betanult leckéjét. A tanítónő
egészen máshová gondolt, nézett a levegőbe,
szivta a friss levegőt s hagyta, hogy a dél-
ről jövő szél átjárja egész testét. Vágyó
szemekkel nézett a déli hegyek felé, szere-
tett volna a feihökkel elszállni messzire.

Egyyszerre megüti fülét a fiú botló szava.
Délien, hazánkkal határos Szerbia . . . Szer-
bia . . . melyet . . . A tanítónő a fiura
szegeste szigorú tekintetét, ki akarta segí-
teni, de nem volt ereje. Látta a hóval bor-
ított hegyeket, a sártó, víztől átfázott
katonákat s látta Őt, amint ezer veszélyben
kardjával osztja a halált.

— Folytasd, mondta a tanítónő, hogy
mégis mondjon valamit. A fiu nagyot nyelt,
gondolkozott, újra megismételte az elmon-
dott mondatot s ismét elakadt.

— Na, Szerbia . . . Ne kösd magad a
könyvhöz, bészéj róla valamit.

— Szerbia . . . Szerbia. — de nem
ment tovább. Én . . . én . . . majd én . . .
nyújtották ujjait a többiek. Büszkén lép-

delt ki a térképhez egy szőke fejű, kékesemű, hatalmas gyerek. Zengott hangjától a terem, valóságos muzsika volt, amint elkezdte. A szerbek meggyilkolták trónörökösünket, azért Szerbiában most háború van. Dörögnek az ágyuk. Ott van az apám is a ott küzd bátyám is, a Jóska. Irják, hogy ők győznek mindenhol! Volt az elmondott mondatban valami gyönyörűség. Soha nem érzett izgalom járta át a gyerek lelkét, mert érezte, hogy nem azt felelte, ami a lecke volt. Ez a merészesség halványra festette arcát, de szemében tűz ragyogott a boldogságtól s büszkségtől arra, amit mondott. A tanítónő pedig lélekben ott járt az állomáson, végig élte még egyszer a válás gyötrelmeit, látta a tovarobogó vonatot, a hóval borított hegyeket, hallotta az ágyúk vészös fölsíketítő zaját, puskák ropogását, kardok csörrenését s a haldoklók könnyörgő... utolsó sóhaját.

De erre szeme elsötétült s olyan furcsán görbült el a szája.

A pajkos gyermekek meghunyászkodva bökdték egymást, halkán odasugva:

— Nézd te, — a tanítónőni sir...

Munkakerülés és könnyelműség.

As állam jószívűségéből és — mondhatjuk — atyai gondoskodásából a hadbavonultaknak feleségei a tisztességes megélhetést biztosító anyagi támogatásban részesülnek. Osztályosai az állami segélynek a kenyérkeresetre képtelen gyermekek is, akik a családfe tartó édes atya munkás kezétől megfosztva, az anya gondjaira vannak utalva. Nagy, emberies és hazafias dolog, hogy az állam ekképen gondoskodik a hadbavonult polgárok családtagjairól. E tekintetben a társadalom körében nem lehet és nincs is véleménykülönbség. Hogy városunk közönsége a maga osztatlan egészében milyen egyértelmű rokonérzéssel viseltetik a hadbavonultak családjai iránt, fényesen megmutatta az a nagyarányú mozgalom, amely mindjárt a háború elején segélygyűjtés céljából megindult s amely megközelítőleg huszezer korona eredményel végződött.

Távol legyen, hogy szóvá tegyük a segélyosztás részleteit csupán egyetlen szempontot akarunk kiemelni, t. i. hogy a segélyezésnek megvan-e az az erkölcsi hatása, amelyre jogosan számíthatunk? Ha ebből a szempontból tekintjük a dolgot, a társadalom majdnem egyhangú véleménye gyanánt állapíthatjuk meg, hogy ez az erkölcsi hatás nem mutatkozik a maga teljességében.

Nagyon sajnálatos, sőt visszataszító jelenség gyanánt állapíthatjuk meg, hogy számos segélyezett asszony az állami támogatást nem a jóakaratu atyai gondoskodás tényének tekinti, amelyért hála és köszönet jár, hanem olyan kötelességnek, amelyet ő az államtól egyenesen megkövetelhet s amelyért ő semmi viszonszolgáltatással nem tartozik. Csak ilyen fonsk fellogás mellett történhetik meg azután, hogy egyesek, akik munkabíró, egészséges erőjükkal maguknak és családtagjaiknak tisztességes megélhetést tudnának biztosítani munkájukkal, minden érthető ok és elfogadható indok nélkül kivonják magukat a munka alól s még azt a dolgot sem akarják végezni, amelyet eddig kötelességszerűen és szívesen végeztek. Mintha csak okatlan módon felszabadítva éreznék magukat minden munka és kötelesség alól és azszal a jogtalan igényrel akarnának fellépni az állammal szemben, hogy tartsa el őket az állam. Ez a leg-szerencsétlenebb, sőt legbűnösebb gondolkodás, mert ezekben a nehéz napokban mindenkinek fokozott mértékben kell kötelességét teljesíteni és senkinek sem szabad előlédie sülyedni. Amit az állam ad, azt tekintjük az élet gondjai megkönnyítésére szolgáló eszköznek, de nem jogcímnek arra, hogy kerüljük a munkát.

A másik hasonlóképen sajnálatos jelenség, hogy sokan a segélyt nem áldásnak tekintik, mely az élet gondjait megkönnyíti, hanem olyan könnyen jött pénznek, amelynek könnyen is el kell menni. Szinte elszorul az embernek a szíve annak a könnyelmű költsékesnek láttára, melyet egyes asszonyaink a segélyosztás után elkövetnek. A drága fillérekből összegyűlt állami segítség így válik a könnyelmű pazarlás eszközévé. Nem jól van ez így s nem szabad ennek így lenni! Nem ingyencéknak való osemegére s nem drága ruhara adja az állam azokat a verejtékekkel szerzett filléreket! Már pedig azt látjuk, hogy a kereskedésekben ritkán fogyott el annyi fűszer, cukor, mazsola stb. annyi értékes szövet, mint napjainkban, midőn segélyezett asszonyainknak olyan bőven telik mindenre, csak arra nem, ami talán a legszükségesebb volna.

Figyelmébe ajánljuk azonban ezeknek a költsékes asszonyoknak, hogy minden percben a segély elvesztésének veszélye fenyegeti őket, ha nem úgy használják fel a segélyt, amint azt célja kijelöli. Akkor pedig majd a kenyér is jó volna.

Leveleinkre hadisegély bélyeget ragasszunk.

A F. M. K. E. közgyűlése.

A F. M. K. E. decz. 29-én tartotta meg Nyitra, Csurcs István kormánybiztos-főispán elnöklése alatt XXXII. évi rendes közgyűlést, a háborús állapot miatt teljes csöndben, minden külső ünnepség nélkül. Az elnökségnek Clair Vilmos főtitkár által előterjesztett jelentése szerint, az egyesület az elmúlt évben 28 évodát tartott fenn 32,564 kor. kö tésséggel, ipari és gazdasági szakiskolák létesítése és a felvidéki házi ipar felkarolása iránt emlékiratban fordult a kormányhoz; szabad liceumot és munkásgimnáziumot szervezett Érsekújvárott; Ipolyásagon és a szepesi városokban; bevezette a szabadoktatást s a népies ismeretterjesztő előadásokat a magyar-tót nyelvhátáron; 5 iskolai és 2 népkönyvtár létesített, amelyre ma már 229 olvasótára van a Felvidéken; segélyben részesítette a szegénysorsú iskolákat; ingyen tankönyvekkel látta el a szorgalmas tanulókat; magyar énekes és imakönyveket osztott szét a különböző felekezetű elemi iskoláknak közt; a magyar-tót nyelvhátár 18 községében magyar beszélgetési tanfolyamokat tartott fenn; a tót anyanyelvű felnőttek hazafias érzésének fejlesztése tárgyából tónyelvű, de hazafias irányú olvasmányokat (Mikszáth négy elbeszélését) ingyen osztott szét 167 községben; magyar iparosoknak 22 felvidéki születésű tanoncot helyezett el; a magyar nyelvnek és szellemnek az iskolában és társadalmi téren is eredményes terjesztéséért 6000 korona jutalomdíjat osztott ki az érdemes tanerők közt; a felvidéki elemi iskolák fiú és leányöndékei számára 500 példányban járított egy gyermeklapot; 65 itjusági egyletét és 63 olvasókört szórakoztató játékokkal és ismeretterjesztő folyóiratokkal látta el; magyar műkedvelő és daloskörököt szervezett; a felvidéki hadikórházakban ápolat sebesült katonákat olvasmányokkal látta el stb. Évi bevételé 136,473 korona, kiadása pedig 115,367 korona volt. Zárszámadatai szerint az egyesület bevételének 60 1/2 % át fordította kulturális célokra, 28 %-át tőkésítésre és csak 11, 1/2 %-át igazgatási költségekre. A közgyűlés megelégedésel vette tudomásul a jelentést, a zárszámadásokra nézve megadta az elnökségnek a törvényszerű fölmentést, — az 1915. évi költségvetést 97,785 koronában állapította meg s elhatározta, hogy Nyitra szoron (Nyitra megye) és Csankon (Hont megye) egy-egy új magyar beszélgetési tanfolyamot nyit. Jövő évi közgyűlést az egyesület Trenosénteplics fürdőben tartja meg.

A lévai kir. járásbíró új ügybeosztása.

Január 1.-én lépett életbe az új perrendtartás, mely a bíróságok ügyvitelében lényeges változást idézett elő.

A lévai kir. járásbíró ügybeosztását és ügykezelését az 1915.-ik egész évre a következőképpen állapította meg.

I. A bírák működésének köre :

1. Csebi Pogány Virgil kir. járásbíró a járásbíró ügybeosztás vezetője a bíróság földszinti 3. számú szobájában a járásbíró ügybeosztás vezetőjének fenntartott teendőknél kívül elintézi az összes elnöki, telegkönyvi ügyeket és a (P.) perljástromba bevezetendő perek közül az ingatlan pereket, a sommás visszahelyezések kivételével és az összes megújított pereket. Hetenként szerdán és szombaton (ünnepnapok kivételével) rendes törvénynapot tart, felveszi a szóbeli kereseteket és nyilatkozatokat, — felveszi és elintézi ugyanakkor az egészségügyi kísérleteket. Felügyel a telegkönyvi irodára. Helyettesíti őt dr. Heinrich Győző kir. járásbíró.

2. Dr. Heinrich Győző kir. járásbíró az I-ső emelet 9. számú szobájában a központi intézkedéseket végzi, a (P.) perljástromba vezetendő perek közül az I. pontban fenntartottakon kívül elintézési körébe esik a pereknek körülbelül 1/3 (egyharmad) része. Törvénynapokat tart hetenként keddi napon, szükség esetében pénteki napon is, ünnepnapok kivételével elintézi az összes perenkívüli ügyeket, a hagyatéki ügyek kivételével. Felügyel a fölajstrom irodára, a központi iroda és az irattára. Helyettesíti őt csebi Pogány Virgil kir. járásbíró.

3. Csepány Elemér kir. járásbíró a bíróság I. emeleti 7. számú szobájában elintézi az összes büntető ügyeket; és a vizsgálóbírói teendőket. A fiatalokruak kinevezett bírja s így teljesíti az ezzel járó teendőket is. Hetenként szerdán és szombaton ünnepnapok kivételével sürgős halasztatlan esetekben más napokon is délelőtt felveszi a büntető feljelentéseket. Gyakorolja a közvetlen felügyeletet a külön iroda felett. Helyettesíti Hoffmann Árpád kir. járásbíró.

4. Hoffmann Árpád kir. járásbíró (első emelet 8. szám) elintézi (P.) perljástromba vezetendő pereknek az I. pontban fenntartottakon kívül körülbelül 2/3 ad részét és az összes hagyatéki ügyeket. Helyettesíti őt állandóan Csepány Elemér kir. járásbíró, a hadisziglat tartama alatt azonban az ügykörébe beosztott teendők felét Pogány Virgil kir. járásbíró, a másik felét dr. Heinrich Győző kir. járásbíró intézi el.

II. A fogalmazó és kezelőszemélyzet munkabeosztása :

1. A fölajstrom iroda, ahol a fölajstrom és a mutató kezelésével járó tennivalókat végzik, a bíróság I. emelet 11. számú helyiségében lesz.

Kezelő : Farkas Orbán irodatiszt, akit Ujlaki Ottó irodatiszt helyettesít. A kir. járásbíró és a fölajstromba bejegyzett ügyekről betűrendes mutatókönyvet fog vezetni.

2. Központi iroda, ahol a központi intézkedésekkel kapcsolatos kezelést végzik, a bíróság I. emeleti 12. sz. szobájában lesz, kezelő : Konecsny János irodatiszt, akit Deutsch Ignác irodatiszt helyettesít.

3. Külön iroda, ahol a külön intézkedésre tartozó ügyeket kezelik, a bíróság I. emeleti 6. számú szobájában lesz, kezelő Deutsch Ignác irodatiszt, akit Konecsny János irodatiszt helyettesít.

4. Az irattár, a bíróság első emeleti 10—14 számú szobáiban lesz, kezelő : Ujlaki Ottó irodatiszt, aki a telegkönyvi kiadói teendőket és irattározást is végzi. Helyettesíti Farkas Orbán irodatiszt.

5. A telegkönyvi iktatás és az elnöki ügyek kezelését Szegszárdy József írnok végzi, a bíróság földszinti 2 ik sz. szobájában, akit helyettesít Osztrieder Ferenc vizsgálótt díjnok.

A bíróságnál alkalmazott jegyző Holy Gyula dr. Heinrich Győző kir. járásbíró mellett Kotunovics Géza joggyakornok

munkaidejének fele részében Csépany Elemér kir. járásbíró mellett segítkezik s munkaidejének másik fele részében Pogány Virgil kir. járásbíró mellett segítkezik.

Az összes végrehajtási ügyeket Karácsonyi Pál bír. sági végrehajtó foganatosítja, akit akadályoztatása esetében Kotunovics Géza helyettesít.

III. Ügyrend.

A teljesen írásba foglalt polgári ítéletek jegyzéke a hétnek hétfői napján lesz kifüggesztve a bíróság I. emeleti lépcsőházában. A főljástrom irodában a főljástrom és mutató adatairól köznapokon déli 1 óráig, vasár- és ünnepnapon pedig délelőtt 9 óráig, vasár- és ünnepnapon pedig délelőtt 9 óráig leszik értesítve. Más kezelő könyvekből értesítést, valamint az iratokbani megtekintést rendszerint délelőtt 9 óráig, délelőtt 10 óráig lehet kapni. Hetivásárok napján szerdán és szombaton és országos vásár napján pedig délelőtt 9 óráig, délelőtt 11 óráig.

Bűnügyekben a jogosultak az iratokat köznapokon délelőtt 9 óráig, déli 1 óráig vasárnapon és ünnepnapon pedig délelőtt 9 óráig, délelőtt 11 óráig tekinthetik meg s illetve nyerhetnek értesítést.

A központi irodában sem iratokat megtekinteni, sem értesítést kapni nem lehet.

A telegkönyvi iktató és mutatóból köznapon délelőtt 9 óráig, déli 1 óráig, vasárnapon és ünnepnapon délelőtt 9 óráig, délelőtt 11 óráig adnak értesítést.

Egyébként a telegkönyvi iroda és telegkönyvtár a felek részére délelőtt 9 óráig, déli 12 óráig, vasárnapon és ünnepnapokon délelőtt 9 óráig, déli 11 óráig leszik nyitva. A telegkönyvtárból értesítést a telegkönyvvezetők adnak.

A telegkönyvi ügyekre vonatkozó és egyéb hirdetési díjakat, valamint a telegkönyvek hitelesítéséhez szükséges bélyegeket Dodek János telegkönyvvezető, akadályoztatása esetén pedig Bányai Elek telegkönyvvezető veszi át és kezeli.

A határozatok írásba foglalását Nyiredy Erzsébet díjnoknő végzi.

Postai közlekedés a hadifoglyokkal.

A posta- és távirtdavezérgazgatóság értesítése szerint az ellenséges államok közül Oroszországgal, Szerbiával, Montenegróval, Franciaországgal, Nagybritanniával és Japánal való forgalomban hadifoglyokhoz címzett, vagy ilyenektől eredő levelek és levelezőlapok, Oroszországgal, Nagybritanniával, Szerbiával, Franciaországgal és Japánal való forgalomban azonkívül postautalványok is válthatók a következő feltételek mellett:

Levelezés. A közönségnek a leveleket mindig nyitott állapotban kell postára adnia. Ugy a levelek, mint a levelezőlapok feladási feltételei a nemzetközi postaegyezmény határozományaival szemben korlátozva nincsenek. A Franciaországba szóló levelek súlya meg nem haladhatja a 20 grammot. A szóbanforgó levelezést ajánlvá feladni nem lehet. A levél címiratát, ugymint a közleményt ajánlást a rendeltetési ország nyelvén, avagy németül franciául írni. A címben a címzett katonai rangján kívül megnevezendő az a csapattest is, melyben legutoljára szolgált. Ezenkívül mindig feltűnően oda kell írni a „Prisonier de guerre”, vagy „Kriegsgefangener” megjelölést. Ha a feladó nem ismeri a címzett tartózkodási helyét, elegendő, ha megnevezi az országot, melyben a címzett hadifoglyagságban van. A hadifoglyokkal váltott levelezés portómentes lévén, a frankójegyek felragasztására szánt helyen „Prisonnier de guerre” záradék irandó. Feladó („Aufgeber” vagy „envoyeur” jelzéssel) saját címét a hátoldala, vagy a levelezőlap címoldalának felső részére írja fel.

Postautalványok. A Nagybritanniába, Oroszországba, Franciaországba és Japánba hadifoglyoknak küldött postautalványok nemzetközi utalványúrlapon franc és centime-re állítandók ki és „Au Controle Generale des Postes a Berne” címmel latandók el, míg a Szerbiába szóló postautalványokat szintén nemzetközi utalványúrlapon kell (franc és centime-re szóló) kiállítani és a külföldi

postautalványokat kiállító hivatala Budapest címre kell ellátni. A tulajdonképpeni címzett nevét mindig a szelvény hátoldalára kell fejegyezni. Postautalványt, melyen csupán a rendeltetési ország van megjelölve, feladni nem lehet. A hadifoglyokkal váltott postautalványok portómentesek, ezért a frankójegyek felragasztására szánt helyen „Prisonnier de guerre” megjegyzést kell írni. Az utalvány szelvényére közleményt írni nem szabad. Egy postautalvánnyal egyelőre csak legfeljebb 200 frank, vagy ennek egyenértéke utalványozható.

A világháború krónikája.

December 23.

Királyunk déli hadseregünk parancsnokává a nyugalmába vonult Potiorek helyett Jenő főherceget nevezi ki. — Kárpátokban Ökörmező mellett nagy harc folyik, Latorca vidékén és Alsóvereckénél csapataink súlyosan megverik az oroszokat. — Csapataink december 11.-től 20.-ig összesen 43,300 oroszot ejtettek foglyul. Az angol flotta sikertelenül bombázza Nyros török kikötőt.

December 24.

Déli haderőnk vezérkari főnökévé Krausz Alfréd altábornagyot nevezték ki a király. — Soldau és Veidenburg felől a német csapatok újabb támadásba mennek át. — Elfoglalják a Mlava mellett az orosz hadállásokat és ezer foglyot ejtenek. — Csapataink Nida mentén 2000 oroszot ejtenek foglyul. Az oroszok támadása Piliica jobb partján kudarcra végződik. — A galiciai harcok tovább folynak. Monarchiának 200,000 a hadifoglya. — Abszterbeidsan tartományt megszállják a törökök.

December 26.

Csapataink négy napos harcok után visszafoglalják az uzsoi szorosot. Montenegróiak támadását Bileca vára ellen a várórség visszaverte. — Az oroszok ügylátszik egyelőre lemondanak Krakó ostromáról és az orosz hadsereg arconalát Varsó előtt állítják fel. Nancy felett Zeppelin jelent meg s bombákat dobott a városra.

December 27.

Észak- és Közép-Lengyelországban támadásunk előrehalad. — Az oroszok Rymanov Tuchov vonalon ellentámadásba mennek át. — A balkáni hadiszíntéren nyugalom van. — „Frigyes Vilmos” nevű német cirkáló négy angol hajót elsüllyeszt. — Francia harctéren a német hadállások ellen intézett francia-angol-belga támadások mindenütt sikertelenül végződnek. — Olaszország megszállja Valonát, hogy az Albániában kitört zavargásokat megszüntesse.

December 28.

Galiciában Zaklicyn fölött az ellenség igen heves támadásait visszavetjük. — A Dukla-szorostól északra csapataink az orosz támadások elől a Kárpátok hegytarajához közelebb tértek ki. — A Bzura szakaszán tovább folyik a németek támadása. — A szerbek felrobantják a zimonyi hidat. — Egy török hadihajó harca kényszerít tizenkét orosz hadihajót: egy orosz hadihajó megsérült és két orosz aknahajó elsüllyedt. — Cuxhaven mellett Helgoland közelében harc fejlődik az angol és német hadihajók és légi járművek között. Angolok hét hydroplánja közül négyet a németek lelőnek. Az angolok támadása tehát kudarcra végződik. — Görögország nem ad segítséget Szerbiának. — Bulgária nem ismeri el az angol fennhatóságot Egyiptom felett. — Tokióban parlamentet feloszlatják s kihirdetik az ostromállapotot.

December 30.

A Kárpátokban csapataink az uzsoi szorostól északra támadnak és több magaslattal elfoglalnak. Luyckovtól északra pedig megállítják az oroszok előnyomulását. — A Nida alsó folyásán, Laklicynytől északra, Gorlicétől északra az oroszok támadásai súlyos veszteségeik közben összeomlanak. — A szövetséges előnyomulás az oroszok ellen

Orosz-Lengyelországban sikeresen halad előre. — Montenegróiak Lastava ellen támadást intéztek, de csapataink visszaveték őket. — Az Unió tiltakozó jegyzéket intéz Angliához a flotta eljárása ellen s kijelenti, hogy nem fogja megengedni azt, hogy pusztá gyanú alapján a hadviselő államok kikötőikbe vigyék a semleges államok hajóit.

December 31.

A nyolcadik hete folyó egész lengyelországi offenzíva során a németek 136,000 foglyot ejtettek, száznál több ágyút és háromszáznál több gépfegyvert zsákmányoltak. — Kárpátokban Uzsoknál megszüntetik az oroszok az előnyomulásukat, Ökörmezőnél súlyos vereséget szenvednek. — Az egyiptomi kedivét, Husszein Kemalt, ki ellen fétvát adtak ki, a török haditörvényszék halálra ítéli, mivel Törökország szuverenitása ellen tört. — Románia és Bulgária között végleges megegyezés jött létre.

1915. január 1.

Az oroszok újabb támadásait a Biala-szakaszon ismét visszaverjük, az ellenségnek súlyos veszteségeket okozunk és a harcokban 2000 oroszot foglyul is ejtünk. Kárpátokban és Bukovinában tovább folynak a harcok. — 8138 tisztet és 577.875 kőzembert őriznek a németországi fogolytáborokban. — A török főhadisereg felvonulása és előretérése a Kaukázusban sikerrel halad előre.

Különfelek.

Vidéki előfizetőinket kérjük, hogy póstahivataluknál az előfizetés megújítása iránt szíveskedjenek intézkedni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

— **Városi közgyűlés.** Léva város képviselőtestülete december 30-án tartotta évnegyedes rendes közgyűlését, melyen a napirend előtt a polgármester kegyeletos szavakkal jelentette be Bellán Sándor városi foglalmazó honvéd-hadnagyok Ivangorodnál október 29-én történt hősi halálát. A közgyűlés a hős katona emlékét jegyzőkönyvbe iktatni s fizetését, a hivatalos holtánnyilvántás beérkezéig, édes anyja kezébe folyosítani rendelte. Ezután polgármester bejelentette, hogy a pozsonyi 2. sz. katonai építészeti osztály parancsnoksága a hadi jog alapján a város tulajdonát képező vadalmási dűlőben a földterület egy részét birtokába vette és ott katonai üdülő kórházat épített a haboru tartamára. — A közgyűlés tudomásul véve s jelentést, bizottságot küldött ki a hasonbér megállapítására. Nemszáznál tudomásul vette, hogy a földművelésügyi miniszter az állami gyümölcsfaiskola területére vonatkozó hasonbéri szerződést 1915. év végéig meghosszabbította. — Elfogadta a Jakab Istvánnal kötött fertőtlenítő munkára vonatkozó szerződést. — Majd a városi villamos telep leltárát, forgatókönyvét megállapította, az 1915. évi költségelőirányzatot 82505 K. a kiadást 76138 koronában határozta meg. Elfogadta a közgyűlés nagyobb vita nélkül Léva r. t. város 1915. évi költségelőirányzatát — 289,810 K. 40 f. bevétel és 404,404 K. 33 f. kiadással, a mutatózó hiány fedezetére 87% pótdát szavazott meg. Gligorovics Miklós szerb állampolgár kérvényét Léva város kötelékébe felvétele iránt elutasította, ellenben Saántó Adolf és Horváth József lévai lakosokat Léva város kötelékébe felvette. Elrendelte a közgyűlés, hogy a hadbavonult tisztviselők teljes fizetést élvezzenek. Még több apróbb ügy következett, melyeket az előterjesztéseknek megfelelőleg megszavastak, mire a gyűlés véget ért.

— **Meghívó.** Van szerencsés a lévai *Reviczky-Társaság* választmányát 1915. évi január hó 3-án Léva, d. u. 4 (négy) óra-
kor a városban kistermében tartandó *választmányi ülésre* ezuton külön meghívó helyett tisztelettel összehívni. *Tárgyszor:* 1. Előleki előterjesztések. 2. Jelentés a zeneiskoláról. 3. A f. évi előadás-cykus. 4. Indítványok. Léva, 1914. dec. 31. Hasznias üdvözléssel: *Köveskúti Jenő*, elnök.

— **A 27-24 éves népfelkelők behívása.** A népfelkelésre kötelezettek általában behívása folytán mindazon népfelkelésre kötelezettek, akik 1887., 1888., 1889., 1890. években születtek és az 1914. évi nov. 16.-tól — december 31.-ig terjedő időben a népfelkelői bemutatón-asemléni vagy a későbbi utó bemutatón-asemléni népfelkelési fegyveres szolgálata alkalmassáknak találtattak, a népfelkelői igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvédekigéssítők, illetőleg os. és kir. kiegészítési parancsnokság székhelyére 1915. évi január hó 16.-án népfelkelői tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak. Ugyancsak ekkor kell bevonulniok az 1894., 1898. és 1892. években született népfelkelésre kötelezetteknek, akik alkalmassáknak osztályozottak, de eddig valamely okból nem vonultak be. A bevonultak meleg a só- és felsőruhát, köztött ujjas mellényt, télikabátot, erős lábbelit, evőeszközt, evőcsészét, hāti zsákokat és 2 napi élelmet vigyenek magukkal. A vidéki tartózkodásuk jelentkezési helyükre a népfelkelési igazolványi lap bemutatása mellett a vszuton ingyen utashatnak.

— **Az amerikai gyermekek karácsonyi ajándéka.** Annak idején említettük már, hogy az Egyesült Államokban a gyermekek a legzsebésebb körben gyűjtést indítottak azon célból, hogy az európai harcokban küzdő katonáknak gyermekeiket karácsonyi ajándékokban részesíthessék. A zemes és jólelkű mozgalom (riási eredménnyel járt. A nyolc millió korona értékű meghaladó ajándékokat külön hajón szállították Európába s itt arányosan felosztva az egyes államok kikötőiben rakták le. A kedves ajándékokból bőven jutott hazánkba is. A vármegyének gyermekeinek szánt — ruhanevet, élelmiszert és játéktárgyakat tartalmazó — öt láda küldeményt márt hó 26-án érkezett meg a főispán címére. A vármegye területén szétosztott ezen anyagból a megállapított rend szerint elsősorban a harcokban elesett vagy megsebesült katonák gyermekei kaptak kisebb-nagyobb adományt.

— **A Reviczky-társaság estélye.** A Reviczky-társaság — mint ezt már előzőleg is jeleztük — e hó 6-án *szerdén* a város háza dísztermében rendesi első estélyét, amelynek műsora a következő: 1. Előki megnyitók. Mondja: *Köveskúti Jenő*. 2. *Finta Sándor* Imádság. (Vers.) Szavalja: *Moravsek Margit*. 3. *Erdélyi József*: Lelti erők a harcban. Felolvassa: dr. *Karajfiáth Mária*. 4. *Kersék János*: Tűzön-vízen keresztül. Szavalja: *Farkas Olga*. — Az estély délután fél 5 órakor kezdődik.

— **Ünnepek változása.** Az 1915. évre szóló naptárakban római katolikus olvasóink az ünnepekre vonatkozólag néhány változást találnak. Így Jézus nevenapja eddig január 15.-ikét követő vasárnap volt; most január első vasárnapján lesz; az Órangyalok ünnepe pedig szept. 5.-ikén volt, most október 2.-án lesz. Ezen változások a naptárakban a római szentszék rendelete alapján történtek.

— **Újévi névdözlékek megváltása** címén a lévai kaszinó gyűjtőívén, a sebesült katonák segélyezésére adakoztak: *Akosy Árpád* 2 kor., — *Alt János* 2 kor., — *Dr. Balassa Ödön* 2 kor., — *Benkovich Quidó* 2 kor., — *Báthy László* 10 kor., — *Bojassa József* 2 kor., — *Dr. Balog Sándor* 5 kor., — *Bellau László* 2 kor., — *Belcsák Andor* 1 kor., — *Dávid János* 2 kor., — *Deák Adolf* 2 kor., — *Engel Zsigmond* 10 kor., — *Elő Magyar Ált. bis. társ. lévai főigynöksége* 5 kor., — *Fenyvesi József* 2 kor., — *Farkas Orbán* 2 kor., — *Dr. Gergely Fülöp* 5 kor., — *Huberth Vilmos* 10 kor., — *Horátsik János* 2 kor., — *Hetzer Adolf* 2 kor., — *Krajtsik Jenő* 10 kor., — *Kriek Aladár* 5 kor., — *Kappel Pál* 6 kor., — *Kocsab Frigyes* 2 kor., — *Dr. Kmoskó Béla* 10 kor., — *Dr. Kersék János* 5 kor., — *Dr. Klein Jakab* 5 kor., — *Kottek Ferenc* 3 kor., — *Dr. Lakner Zoltán* 5 kor., — *Levatic Gusztáv* 5 kor., — *Lakner Aladár* 5 kor., — *Medvecsky Sándor* 10 kor., — *Ordódy Endre* 10 kor., — *Peia Miklós* 2 kor., — *Dr. Prizuer Gyula* 2 kor., — *Dr. Petrikovits Imre* 2 kor., — *Rahák Ede* 3 kor.,

Szilárd Imre 2 K., *Dr. Szilárd Vilmos* 5 kor., — *Schubert Pál* 3 kor., — *Svarba József* 2 kor., — *Schvarcs Ferenc* 10 kor., — *Szaiassy Dzsóz* 2 kor., — *Schveinek István* 3 kor., — *Dr. Steiner Oszkár* 5 kor., — *Tury Nagy János* 2 kor., — *Dr. Weiss Zsigmond* 10 kor., — *Dr. Vlocek Ferenc* 5 kor., — *Wagner Béla* 3 kor., — *Weisz Gyula* 5 kor., — *Dr. Weiss Lipót* 5 kor., — *Zongor László* 10 kor., — *N. N.* 2 kor., *Tokody István* 3 korona.

— **Mikor kell berukkolni az idősebb népfelkelőknek?** Lapunk mai számának más helyén közöljük a most már nyilvánvalóvá lett nagy eseményt, hogy a legutóbb besorozott B) alosztályú népfelkelők első csoportjának mikor kell bevonulnia. Ama felfogás tekintet, amelyet nálunk is szerte hangoztattak, hogy t. i. az összes évfolyamokat egyszerre fogják behívni, — megdült és sok nyugtalanságnak elejét vette. A kormány felhivatalos lapja, a Budapesti Tudósító különben is jelezte már, hogy a fiatalabb korosztályok előbb vonulnak be.

— **Katonai kinevezések.** A király a magyar kir. honvédség tartalékában *Bercely Miklóst*, *Botka Zoltánt*, *dr. Török Már*t, *Belcsák Bélát* a szolgálaton kívüli viszonyban főhadnagyokká; *dr. Gypay Edét*, *Kachelmann Károlyt*, *dr. Tóth Sándort*, *Baumann Győzöt*, *Pazár Zoltánt*, *Ordódy Vilmost* népfelkelő főhadnagyokká nevezte ki.

— **A népfelkelők megvendégelése.** A városunkban levő összes katonákat megvendégelték a karácsonyi ünnepek alkalmával jólelkű asszonyaink. Dec. hó 28-án és 29-én az itt őrszolgálatot teljesítő 56. és 14-es népfelkelőket részesítette vendégségben egy jólelkű női bizottság, amelynek élén *dr. Frommer Ignác*né és *Huberth Vilmos*né állottak. A katonák valamennyien kitünő meleg ételt, húst, bort, teát, süteményt, szivart és cigarettát kaptak. Az ételeket a r. kath. elemi fiúiskolában készítették *Huberth Vilmos*né felügyelete alatt, a többi nők pedig a felterítésnél és a tállalásnál segítőkészek. *Birtha Józsefné* a *Bathlen Katalin* nőegylet részére küldött és felmaradt sütemények felét, teát és cukrot ajándékozta és adta át a népfelkelők részére.

— **Főgyházmegyei hírek.** *Tarek Mihály* Verébelyről Szentendrére és *Tihany Aurél* Pozsonynádasról Verébelyre küldettek segédlelkésségi minőségben.

— **Két katona temetése.** E kiképzés alatt levő os. és kir. 77. gyalogezred pótzásás órajából december 26-án béharutban elhunyt *Furdyn Demeter* 40 éves, gör. kath. közsember. A temetési szertartást katonai díszpompával *Julian Sloiski* gör. kath. lelkész végezte dec. 27.-én — Ugyancsak katonai díszpompával mellett temette el *Frey Pál* s.-lelkész egyik székei hazánkfiát új év napján. A neve: *Vass Mihály*, 26 éves, róm. kath. Az urszoki szoróban sebesült meg. Kezdetben a róm. kath. iskolában, majd a kórházban ápolták. A hős magyar katona halálát siettette idült gyomorfekélye. Mindkét katonatestvérünknek adja az isteni bíró az örök békét és a mennyei koronát.

— **Az oroszai cukorgyár új igazgatója.** Az oroszai cukorgyár igazgatója: *lovag Claudy Lajos* állásától felmentetvén, a tulajdonos társaság a cukorgyár igazgatásával *Hartmann Oszkár*t bízta meg.

— **Cimadományozás.** A király *Tokaji Nagy Kálmán* körmöcbányai Állami főreáliskolai rendező tanárnek nyugdíjaztatása alkalmából érdemes szolgálata elismeréséül a kőnépiskolai igazgatói címet adományozta.

— **Az élelmiszerek ára.** A fogyasztó közönség megnyugtatótására közölhetjük, hogy a kormánynek egyik szakminiszter tagja — mint a *Politikai Értesítő* írja — kijelentette, hogy a kormány a vidéki érmegállapításokról szóló jelentéseket érkezősük után szigorú revízió alá veszi és általában örködni fog mindenemű visszaéléssel szemben, amivel a közönség élelmiszereit megoktatlanul és mesterséges módon meg akarják drágítani. Szükség esetén nem fognak visszeriarani hatósági kényszer alkalmasságától sem, ha az élelmiszerspekuláció a közönség kizsákmányolására egészen akarna érvényesíteni olyan érdekeket, amelyek nem jogosultak. A kormány örködni fog és nem fogja megengedni, hogy a mostani háború időkben a drágaság súlyosan nehezdedjék az amegy is nehéz körülmények közt élő emberek nagy tömegére.

— **Jótevény adományok.** A harcokban elesett katonák árvaínak részére *dr. Dudits Endre* Nagysallóól 10 és *dr. Karajfiáth Mária* 5 koronát küldöttek lapunk szerkesztőségéhez. A jólelkű adományokat az árvaín nevében közönséggel nyugtáztuk és rendeltetési helyükre juttattuk. — *Taubinger Agoston* családja pedig az újévi gratulációk megváltása címén a sebesült katonák felruházására 5 koronát küldött be hozzánk.

— **Új perrendtartás életbeléptetése** folytán szükséges új bírói és ügyvédi nyomtatványok kaphatók: Nyitrai és Társa r. t. könyvkereskedésében Léván.

— **Orvosjelöltek kórhágyakorlata.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratot küldött a vármegyékhez, amelyben értesíteni kéri a vármegyék területén levő kórházakat és egyéb gyógyintézeteket, hogy az orvosjelöltek egy évi kötelező kórházi gyakorlatának eltöltésére, illetve az esen gyakorlatot teljesítő orvosgyakornokok felvételére adott felhatalmazását, amely f. évi december hó 31-én lejárt, — további egy évi időtartamra meghosszabbította.

— **Katonák karácsonyi ajándéka.** A vallás és közoktatásügyi miniszter rendelete alapján vármegyénk területén a tanítók az iskolás gyermekek között a katonák karácsonyi ajándékaira szintén gyűjtést eszközöltek. A szép mozgalom mintegy tizenegyszer iskolás gyereket indított adakozásra, ami 3208 kor. 56 fill. eredményezett.

— **Galliciai tábori lelkészek Léván.** Tudvalevően ez itt állomásozó lengyel ajtú, galiciai katonáké, mielőtt a harcokra indultak volna, 500—600-at már meggyónatott deo. 19-én a helybeli papság. A további lelki gondozást a katonaságnál két galiciai lengyel ajtú lelkész végezte, n vszart az egyik *Ladis. Trzaska v. Jarzyna* krakói kármelita, a másik *Julian Sloiski* gör. kath. b. plebános. December 22-én este jöttek városunkba és 28-án délben távoztak el. Szállásuk a *Fertkőfele* szállóban volt, míg az étkezésére néve *Báthy László* prépost látta el őket vendégszerető házában. Itt tartózkodásuk alatt napokint 150—200 lengyel katonát gyónatattak lelkes buzgóssággal. A személyes társalgásnál is elárlútták a lengyeleknek a magyarok iránt érzett régi, hagyományos rokonszenvét. Mint zenész nemzet fia a Himnuszt és néhány magyar nótát leköttant és emlékül meg is tanulták. 28-án a kaszárnya udvarán hazafias buzdító beszédet intéztek a katonákhoz és eltávoztak új állomáshelyükre, Körömdre.

— **Meleg alsóruhát a katonáknak.** A nyitrai állomásparancsnokság értesítése szerint a hsdavonult és még vonuló katonák már haskötőkkel, érmelegítőkkel és báránybőr mellénnyel el vannak látva, azonban nagy szükség van még vízhatlan csuklyákra (baslik), továbbá meleg kesztyűkre, flanel vagy trizó alsó ingekre és nadrágokra. Ezekkel ajándékozunk meg katonáinkat.

— **A tábori posta** a legnagyobb pontossággal továbbította az összes karácsonyi csomagokat. Mindenki, aki harcban álló katonáinknak ajándékot küldött, nyugodt lehet, mert a posta emberfeletti igyekvéssel és munkával annyira vitte, hogy az egy milliót jóval meghaladó tábori postacsomagot az utolsó darabig a leggyorsabban

elindította. A karácsonyi csomagok idejében meg is érkeztek harcovalban álló katonáinkhoz.

— **Újévi üdvözetek megváltása** címűen a *Kern Testvérek* kereskedő cég 100 koronát küldött a Stefánia árvaháznak. A jólétkü adományért az árvaház vezetősége ez uton fejezi ki hálás köszönetét.

— **Anyakönyvi statisztika.** Az 1914. évi születések száma Léván 262. — Róm. kath. 176, — ref. 45, — ág. h. ev. 12, — izr. 28, — g. kath. 1, — A halálozások száma 225; — róm. kath. 147, — ref. 40, — ág. h. ev. 17, — izr. 20, — g. kath. 1. — **Házasságok száma 64.** Róm. kath. 42, — ref. 1, — izr. 7, — Vegyes vallásúak: róm. kath. és ref. 7, — róm. kath. ág. h. ev. 2, — ref. és róm. kath. 4, — róm. és g. kath. 2.

— **Bab- és borsóbehozatal Olaszországból.** Az o. a. kormány a bab- és borsó kiviteli tilalmat felüggesztette. Ezen intézkedés előnyeit a mi piszunk is okvetlenül meg fogja érezni, mert eddig Németország behozatali szükségétét töltünk fedente.

— **Eljegyzés.** Kovács István garamrévi tanító eljegyezte Léván *Bojgó* János vasuti mozdonyvezetőnek kedves leányát, *Elzát*.

— **Lovak pótlása vármegyénkben.** A hadsereg részére történt lóvásárlások és lókimutatások folytán kanca és munkáslovasanyag hiány mutatkozott. Az illetékes minisztériumok ezért a lókorhászból kikerült, tenyésztésre alkalmas kancákat és használati lovakat megbízható gazdáknak bizonyos összeg ellenében átadják. Barsvármegyében 350 lóra történt jelentkezés. A lovak a lévai vasuti állomásra fognak szállíttatni, az időpont később lesz közzétéve.

— **A mozi, mely Szilveszterestén is néhány derűs órát szerzett a közönségnek, ma vasárnap délután és este háborús felvételeket is fog a rendszerű műsor mellett bemutatni, melyek idősebb voltuknál fogva igen érdekesek lesznek. Ezenkívül *Végre egyedül* címen egy 4 felvonásos nagyhatású vígjátékot fog bemutatni, mely az első bemutatón nagy feltűnést keletett. E vígjáték ellenképe *Egy tulvilági* vendég című dráma. Szóval a mai műsor igen vonzó lesz.**

Közönség köréből.

József kir. hercege Szanatórium Egyesület.

Nyilvános köszönet.

*Schmidt Kálmán*né urnő, egyesületünk lévai fiókjának társelnöke 30 koronát küldött, azzal, hogy ezen összeget a lévai tudószanatóriumban ápolat sebesült harcosaink javára, karácsonyi ándék vagy egyéb szükségletre legjobb belátásom szerint felhasználjam.

Fogadjá nemesszevű társelnökünk a sebesültek nevében is fiókunk hálás köszönetét.

Léva, 1914. december 24.

Dr. Frommer Ignac.

Köszönetnyilvánítás.

A Lévai Takaré- és Hitelintézet igazgatósága mint minden évben úgy az idén is a karácsonyi ünnepek alkalmából 100 korona azaz száz koronát volt szives hatóságomhoz küldeni Léva r. t. város szegényei között leendő szétosztás végett.

Amikor ezen összeg vételét jelen helyen nyugtatom, egyben az áldozatkész és jótékony részvénytársaságnak hatóságom és a város szegényei nevében köszönetet mondok.

Léva, 1914. évi december hó 24.

Bódogh Lajos
polgármester.

Elszámolás.

A kegyesrendiek templomában december hó 21.-én rendezett orgonahangverseny alkalmával a bevétel 376 korona 40 fillér, — a kiadás 39 korona 88 fillér, — a tiszta jövedelem: 336 korona 52 fillér.

Felülfizettek: Báthy László, Pischl Samuné, Kálmán Andor, Szantner Sándor, Málás, Tóth Sándor főgimn igazgató 10—10 korona, Vlaszaty Ödönné 8 korona, Medveczky Sándor, Cziczka Angela 5—5 korona, Offermann Gusztáv, Dr. Balog Sándor, dr. Medveczky Károly, Köveskúti Jenő 4—4 korona, Dányiné, Rassovszky Kálmán 3—3 korona, Fekete József, Nappel N., dr. Gellényi Miksa, dr. Gellényi Miksáné, Hetzer Adolfné, Schpunnár 2—2 korona, özv. Novotny Imréné, Fehér Sándorné, Hamburger József, Schmidtberger Margit, Levaticus Gusztáv, Rudnyánszky Olga, dr. Spitzer, Schück, Dietrich, Pitzek, Polensky, N. N., Kern Emmi, Boros Antal, Dávid János, Kovácsik Samu, Boób József 1—1 korona, Weisz Miksa, Schrank Nátán 50—50 fillér.

Nyilvános köszönet.

Simek Armin ur Lekérről szíves volt a lévai izraelita négyzet szegényei részére tiz zsák burgonyát adományozni. Fogadjá a nemes adakozó szegényeink nevében is hálás köszönetünket.

Léva, 1914. december 23.

Deák Adolf,
titkár.

Dr. Frommer Ignác,
elnök.

A hadbavonultak felségélyezésére dec hó 26. án Csatán rendezett és másnap megismételt színi előadás 142 koronát jövedelmezett a játékokra célra. Az előadások alkalmával felülfizettek: Frindt Lajos 240 K., Ordódy Lajos, Klein Jolán, Simkó Simon, Erdős Miksáné 2—2 K., N. N. 190 K., Czempál Andrásné 180 K., Gállik Ádám 140 K., Eisenschreiber Vilmos 1 K., Moluár Flóris, Hendlér Samu, Kiss József 60—60 fillér, B. J., N. N. 40—40 fillér, Vilmann Jánosné 30 fillér, Klucska Lőrinc, Antal András, Vilman Istvánné 20—20 fillért. Juhász Ferenc segédelekész 2 K., Berczik Jánosné 5 K.

Közgazdaság.

A juhhus a közlelemezésben.

A háborús idők el kapcsolatban nagyobb tért hódít a közfogyasztásban a juhhus, amely egyike a legjobb emberi táplálékoknak, de az a baj van vele, hogy a mai konyhaművészet annak az olyan elkészítési módját kevésbé ismeri, amely eltünteti annak az ugnevezett birkaizét. Ez pedig igen könnyű, csak tudni kell a módját. Azt hisszük, igen sok jó háziasszony szívesen veszi Kovács Béla gazdasági akadémiai igazgató utbaigazítását, mely a következő:

A juhhus birkaizét nagyon egyszerűen el lehet venni. Mindenekelőtt zsirjától teljesen és a leggondosabban meg kell tisztítani, a csontot a husról az utolsó darabig ki kell vágni s azután anélkül, hogy a hus vizzel érintkezett volna, zöldséggel kell behinteni. A zöldség álljon karikára vágott petrezselyem, sárgarépa, hagymából és néhány karika zellerből, amely közé kis maréknyi magyar bors és egypár szem szagos bors keverendő. Ezzel a zöldségkeverékkel anélkül, hogy akár a húst, akár a zöldséget megsóznók, olyan módon hintjük be a húst, hogy annak felületét és oldalait teljesen ellepje. Ha ilyen módon 24 óráig állott a zöldségben a hus, megfordítjuk és ugyanazzal a zöldséggel gondosan betakarjuk. Negyvenyolc óra után a hus már használható, bár jobb, ha három napig állhat — persze csak hideg időben — a zöldség között, amely idő elteltével a zöldséget, amely a birkaszagot elvette a hústól, eldobjuk, magát a húst forró vizzel leöntjük

s abban tiz perc hosszat néhányszor megforgatjuk. Ezután a hus meg lesz spékelve és vadlével vagy paradicsommal, vagy paprikásan elkészítve. Tehát bármiként akarjuk is a húst elkészíteni, akár pörköltnek, akár más uton-módon, a fentebb leirt eljárás minden esetben alkalmazandó, mert ezen eljárás segélyével vonjuk el a hústól a birkaizét.

Az ürügyintet is először a fagyutól és a bonyétól kell megtisztítani és azután olyan száraz zöldségpáca rakni, mint fentebb említettük, azután pedig gyengén foghagy-mázott szalonnával kell megspékelní s tep-síben a sütőbe téve, forró zsírral leönteni. Sütés közben gyakran kell zsirjával megöntözni és alá egy kevés paradicsomot s pár kanál tejfelt adni.

Ha a háziasszony ily módon készíti el az ürühúst, senkitől sem hall panaszt a hus fagygyúze miatt, sőt olyan kitűnő, olyan izletes lesz ezáltal az ürühús, hogy az kétségen kívül a legkényesebb igényeket is ki fogja elégíteni nemcsak a mai háborús időkben, hanem akkor is, amikor a fogyasztást nem kell a legszűkebb igények után irányítani.

A juhhus elkészítésére vonatkozó mellékelt cikkkel kapcsolatban közöljük gazdaközönségünkkel, hogy a hadügyminiszter az összes katonai parancsnokságokhoz intézett rendeletében kimondotta, hogy a nem hadi szolgálattal teljesítő csapatok ételmezésénél hetenkint egyszer, a hadifoglyok, szőkevények és internáltak ételmezésénél pedig hetenkint háromszor lehet az előirt marhahúst juhussal helyettesíteni.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1914. évi dec. hó 20-tól 1914. évi dec. hó 27-ig

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Kondel István Chlupács E.	leány	Erzsébet
Szolcaik József Gyurcsok R.	leány	Matild
Juhász Istvan Öbert E.	fiú	Janos
Hlavács Mór Nathán Sarolta	fiú	Jenő
Drobní Vince Nemesok E.	leány	Margit
Macvaída Ferenc Vimiták E.	fiú	Lajos
Máé László Herman Julianna	fiú	László S.
Risnyovszky Geza Gazda I.	leány	Hilda
Beődi Zongor László Birly I.	leány	Livia Márta I.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Baris Sándorné	4 éves	Elvérzés
Kakodi Alajos	17	Gutaütés
Furdyn Demeter	40	Belhurut
Zsirus Margit	2 hó	Görcsök
özv. Gyárica Andrásné	72 éves	Agg. kimerülés
Vaszi Mihály	26	Hasi hagymáz

Lévai piaciárak.

Hovatvezető: Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány.

Buza m. mázsnként 38 kor. — fillértől 39 kor. — fill. Kétszeres 26 kor. — fill. 28 kor. — fill. Rozs 28 kor. — fill. 29 kor. — fill. Arpa 22 kor. — fill. 22 kor. 50 fill. Zab 27 kor. — fill. 26 kor. — fill. Kukoricá 20 kor. — fill. 21 kor. — fill. — Lencse — kor. — fill. — kor. — fill. — Bab 60 kor. — fill. 66 kor. — fill. — Köles — kor. — fill. — kor. — fill.

Nyilttér.

Boldog újévet kíván

volt növendékeinek és ismerőseinek

KREUTZ GYULA

fővőreai táncosnő

Budapest, VIII., Baross-u. 59. szám.

ZÖLD TAKARMÁNY.

BORI községben Hortme-
gyében 100 métermázsas
gombos here (Stájer takar-
mány) métermázsája
9 koronáért eladó.

Bővebbet
BORY LÁSZLÓNÁL Boriban.

HARCZTÉRI TÉRKÉPEK

kaphatók:

NYITRAI és TÁRSA r. t.

könyvkereskedésében

LÉVAN.

Császárfürdő. Budapesten. Nyári és téli gyógyhely a magyar irtalmasrend tulajdona. Elsőrangú Kónes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők: hőleg-, szénsavas- és villamosvízfürdők. A fürdők kitünő eredménnyel használatnak főleg csuzos bántalmaknál és idegbajok ellen ivó-kúra és légzőszervek hurutos eseteiben a testi pangásoknál 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak: Gyógy és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld. **Az igazgatóság.**

KÖNYVEK *izléses és tartós bekötését elvállalja*
Nyitrai és Társa r. t., Léván.

Pigler

Ruhákat fest és tisztít

Léva

Gallérokat vasal

Szepessy-utca

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

Léván.

Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült házamban nagy választéku állandó gépkiallitás van berendezve.

Hazai gyártmányu gépek:

Ganz-féle motorok minden nagyságban, Hofherr és Schrantz görccseplő lészletek, eredeti Melichár-féle vetőgépek, Fächer-féle ekék és talajművelő eszközök, valamint minden e szakba végő gépek és géprészek. Világhírű **RAPID** lánczoskutak.

Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban.

Legjobb bevásárlási forrás!

KERN TESTVÉREK

fűszer-, gyarmatáru- és vasnagykereskedése

Alapított 1881.

LÉVAN.

Telefon szám 14.

Mindennemű fűszer- és csemegeárak — Naponta friss felvágottak és **prágai sonka**. — Elismert legjobb minőségű **kávék**. — Legfinomabb **teák** és **rumok**.

Teasütemény, csemegebor, likőr, cognac, pezsgő, déligyümölcs, dessert cukorka.

Magyar gyártmányu folytonzó kályhák, fa- és széntartók, kályhaellenzők (paravánok), takaréktűzhelyek, szesz-, szén- villamos vasalók, szesz és villamos gyorsforralók, kávé és teafőzők, húsvágógépek konyhamerlegek, valamint **Varrógépek** stb. állandó nagy raktára.

Gyári raktárt tartunk
tisztá aluminium és valódi nikkel főzőedényekből
modern háztartási s konyhafelszerelési cikkekől.